

Vi kan ikke redde klimaet alene

Der skal gøres noget nu for at redde planeten. Det støtter de fleste heldigvis op om. Men adfærdsændringer er ikke nok, der er også brug for teknologiske løsninger og politisk vilje.

I Danmark stammer mere end en tredjedel af el-produktionen fra vindmøller. Og vi er en af verdens største cykelnationer. Faktisk lader 48 procent af danskerne bilen stå flere gange om ugen til fordel for den tohjulede. Så noget gør vi. Det er nok også grunden til, at vi i mange år har bekræftet hinanden i, at vi er klima- og miljøbevidste.

Ser man på Earth Overshoot Day, ser det desværre ikke så lysegrønt ud. Det er en beregning på, hvornår på året vi har opbrugt de ressourcer, vores planet kan nå at genskabe på et år. I Danmark har vi for længe siden opbrugt vores 2019-ressourcer. Det gjorde vi den 29. marts. På årets liste over, hvornår et land har opbrugt ressourcerne, kommer Qatar ind på førstepladsen, idet ørkenstaten allerede havde opbrugt årets ressourcer allerede den 11. februar. Og Danmark kommer ind på en 12.-plads. Ud af 135 lande! Så grønne dydsmønstre er vi ikke. Noget skal gøres. Og det kræver flere tiltag at få løst klimaudfordringerne.

Vi skal ændre adfærd

Hvis Earth Overshoot Day skal have et stort skub fremad, må vi ændre adfærd: Noget skal vi gøre lidt mindre, noget på en anden måde, og nogle få ting skal vi holde helt op med. I hvert fald som verden ser ud lige nu. Jeg forsøger selv at sætte et mindre klimaftryk: Jeg spiser næsten aldrig kød. Jeg har ombyttet min benzinbil med en elbil, og de sidste års sommerferier er foregået med tog til Sydeuropa.

Men adfærdsændringer gør det ikke alene.

Der skal nye løsninger til

Hvis vi stadig skal kunne gøre noget af det, der giver os livskvalitet, for eksempel at flyve på ferie, kræver det nye løsninger. En kollega på Aalborg Universitet (AAU) er ved at udvikle en teknologi, der gør flyrejser CO₂-neutrale. Det gør han med en bioråolie,

Jakob Stoustrup er professor samt prodekan ved Det Tekniske Fakultet for IT og Design, Aalborg Universitet.
prodekan-tech-udd@aau.dk

som er lavet af spildevandsslam, gylle og plasticaffald, og som kan raffineres og anvendes på samme måde som fossil olie, bl.a. til flybrændstof. Med den forskel, selvfølgelig, at bio-råolien har minimale CO₂- og miljømæssige konsekvenser.

Vi har også stadig brug for strøm gennem vedvarende energi. Her tester mine kolleger sammen med en række partnere et havvindmøllefundament, som skåner havbunden og dyrelivet, så vi kan få masser af vindmøller, der ikke står for tæt på kysten, hvor de kan genere naboerne. Der arbejdes i øvrigt på et helt katalog af løsninger inden for offshore vindmølleteknologi, blandt andet for at kunne reducere energiprisen.

Når den grønne energi er produceret, skal den kunne lagres, og batterier er en glimrende lagringsteknologi. Men deres produktion sviner og skader både miljøet og klimaet.

Det gør mine kolleger på AAU Esbjerg noget ved med deres nye svampebatteri, hvor energi ophobes i biologisk materiale, der i modsætning til traditionelle batterier kan produceres og kasseres uden negative konsekvenser.

På AAU og andre danske universiteter deltag vi i et enormt, verdensomspændende netværk af videns-agenter, der i samarbejde med omverdenen udvikler, validerer og evaluerer den nære og fjerne fremtids energiløsninger. På relativt kort tid er universiteterne nemlig gået fra primært at levere teoretisk viden, til også at indgå aktivt i partnerskaber med henblik på at imødegå verdens truende udfordringer, hvoraf klimakrisen vel er den mest akutte.

Politisk velvilje og klima-kompetente unge

Vidensinstitutionerne er klar, men klimaet har brug for politikere, som dels vil gøre det nemmere for os at gøre de rigtige ting, dels vil investere i forskning i de rigtige løsninger samt tage ansvar for, at løsningerne indarbejdes i vores samfund.

Og ligeså vigtigt: Klimaet kalder på unge med de rigtige kompetencer. Vi skal have uddannet en generation af unge, som har kompetencerne til at få indrettet vores samfund på den rigtige måde. Det har vi allerede fat i på AAU, hvor de studerende altid arbejder med reelle problemer fra den rigtige verden. Blandt andet tager vi efter sommerferien fat på to nye megaprojekter, hvor flere hundrede studerende byder ind med egen faglighed i samarbejde med studerende på tværs af en lang række uddannelser for at løse globale udfordringer i samarbejde med eksterne partnere.

Vi læner os op ad Nelson Mandelas kloge ord: »Education is the most powerful weapon which you can use to change the world.«